

چهارشنبه، نوزدهم آذرماه ۱۳۷۶

گفتگوی داریوش فروهر با گزارشگر رادیو بیست و چهار ساعته‌ی صدای ایران از لس آنجلس، علیرضا میبیدی

گزارشگر: صبح به خیر، آقای فروهر. حالتان خوب است؟

داریوش فروهر: صبح به خیر.

گزارشگر: جناب فروهر، من چند شب پیش در برنامه‌ی رادیویی در اینجا اعلام کرده بودم که من دیگر با کسی در تهران گفتگو نخواهم کرد، چراکه در تهران برای آن‌ها دردسر درست می‌کنند و برای آن‌ها مشکلات بسیاری پیش می‌آید؛ ولی با توجه به آمادگی و علاقه‌مندی شما برای این مصاحبه، می‌خواستم بپرسم که نظر شما در این باره چیست و این چه وضعی است. این درست است که ما در شرایط آزاد با کسانی صحبت کنیم که زیر فشار هستند؟

داریوش فروهر: با افسوس بسیار، این وضع هست. گاهی کسانی را پس از گفت‌و شنود با رادیوی شما و یا حتی بخش فارسی رادیوهای دیگر زیر فشار قرار می‌دهند. یک مورد خاصش دانشجویی به نام خاکی فیروز بود که با یک قرار سنگین روز پنجشنبه آزادش کردند؛ و مورد دیگری را که من آگاهی دارم آقای مهندس معین‌فر را، که می‌دانید در نخستین کابینه‌ی بعد از انقلاب وزیر بوده است، شعبه‌ی سی و چهار دادگاه عمومی تهران به عنوان نشر اکاذیب احضار کرده و درصدد پرونده‌سازی برای ایشان هستند. اما در سامان‌های یک‌هفتاد و نه، همچون چیزی که در ایران است، کسانی که آرمان‌خواه هستند و پای به میدان پیکار رهایی‌بخش ملی می‌گذارند باید به اصطلاح عامیانه پی این چیزها را به تن بمانند. انتظار نباید داشت که آزادی، فضای سیاسی باز را در یک بشقاب بگذارند و به ما هدیه کنند. همان طور که گفته شده، حق گرفتنی است نه دادنی؛ و در این راستا، بی‌شک، زیان‌هایی پدید می‌آید و باید همه‌ی آرمان‌خواهان در برابر این سرکوب‌ها استقامت کنند که خودش سبب می‌شود که جو وحشت زودتر بشکند؛ و از شما هم، که در این راستا نقش برجسته‌ای بیرون از میهن داشته‌اید، خواهش من این است که هرگز از دنبال کردن کار خودتان، که روشنگری‌اش بسیار ارزنده است برای مردم ایران، دست برندارید؛ چراکه اگر در درون کشور روزنامه‌های آزاد و ناوابسته وجود می‌داشت، رسانه‌های همگانی گفتاری در دسترس نیروهای ناسازوار بود، خوب ایراد بود که چرا با بیرون گفتگو می‌کنید، اما سخن بر سر این است که این ابزارها در دسترس دگراندیشان نیست و چاره‌ای ندارند که این راه را بروند. امیدوارم که این راه همچنان با کوشش شما و دوستانتان دنبال شود.

گزارشگر: سپاس‌گزارم از شما، آقای فروهر عزیز. اتفاقاتی افتاده در کنفرانس سران اسلامی که علاقه‌مندیم بدانیم نظر شما چیست؛ و یکی از اتفاقاتی که امروز افتاد و شما را و بسیاری از ملی‌گراها را خشمگین کرده سکوت هیئت نمایندگی ایران است در مقابل سخنانی که پیرامون جزایر ایرانی خلیج فارس بر زبان آورده شده است.

داریوش فروهر: حزب ملت ایران یک اطلاعیه هم داده است که این دیشب پخش شده. [متن اطلاعیه به‌وسیله‌ی آقای فروهر خوانده شد.]

گزارشگر: جناب فروهر، به نظر می‌رسد که جناح‌ها در جریان انجام کنفرانس به همدیگر آتش‌بس داده‌اند. فکر می‌کنید که این آتش‌بس بعد از پایان کنفرانس شکسته شود و جنگ قدرت شروع شود؟

داریوش فروهر: منظور جناح‌های درونی ایران می‌باشد؟

گزارشگر: بله، بله، قربان.

داریوش فروهر: من گمان می‌کنم که کسانی که تازه به میدان درگیری با سردمداران جمهوری اسلامی آمده‌اند، پس از مدت‌ها رنج کشیدن و خاموشی جان‌فرسا، شروع کرده‌اند به اعتراض، چه در میان روحانیون و چه در میان دانشجویان؛ و من گمان ندارم که با این توپ و تشرهایی که زده شد آن‌ها از دنبال کردن هدف‌های خودشان دست بردارند. در عین حال، به یاد هم باید داشت که، از این سوی هم، دست‌اندرکاران تهدید به پیگرد قانونی خواهند کرد که در این مورد من گفتم ابراز عقیده پیرامون نقص قانون اساسی یا ناشایستگی سردمداران حکومت صددرصد یک بزه سیاسی است و، طبق همین قانون اساسی پرنقص، باید بزه سیاسی در دادگاه‌های عمومی دادگستری با حضور هیئت منصفه و وکیل دادگستری رسیدگی شود. به هر حال، من گمان دارم که ایران آبستن رویدادهایی است در راستای رسیدن به فضای سیاسی باز و ایمنی قضائی؛ و چه‌بسا بشود، در یک ایران ازبندیکه‌تازی‌فراگیربرون‌آمده، یک بازنگری در قانون اساسی بر پایه‌ی جدایی دین از دولت و تضمین‌کننده‌ی مردمسالاری بر پا داشت.

گزارشگر: هیچ وقت من شما را این طور خوشبین نمی‌دیدم، آقای فروهر.

داریوش فروهر: به هر حال، من در روزهای بسیار بد، که خوب بی‌شک بر روی من هم اثر می‌گذاشته و خوشبینی‌ام را می‌کاسته است، هم نگفتم که امید ندارم. شاید در پاسخ به خود شما روزی گفتم که بدون امید زندگی شدنی نیست. اما اکنون رویدادها، جوش و خروش‌ها در زندگی ملّی چنان است که امید را افزون‌تر و به‌ناچار هر کس را چون من خوشبین‌تر خواهد کرد.

گزارشگر: آقای فروهر، روزی که شعارها از «دروود به راه کربلا»، شعار به سود بنیادگرایان دنیا، که خود شما آشناتر هستید، حالا تبدیل شده به این شعارهای مثل «مرگ بر حکومت و هابی‌ها»، «مرگ بر شیوخ نوکر آن‌ها»، که ملامت و نکوهش بنیادگرایی است، و مشخص‌ترین جمله را آقای کوفی عنان گفت به آن‌ها، آیا این به معنای این است که ما اصلاً داریم وارد می‌شویم به یک دوره‌ی جدید؟

داریوش فروهر: اگر فرصت داشته باشید، در این زمینه برایتان گسترده‌تر سخن بگویم؛ و آن این است که کنفرانس اسلامی، در دید ما و به‌راستی، دارای نکته‌های افتراق بیشتر از نکته‌های اشتراک است و، به‌رغم همه‌ی آوازه‌گری‌ها، سرانجامش هم به جایی نخواهد رسید. اما این هشتمین نشست این کنفرانس، که در تهران برگزار می‌شود، نسبت به پاره‌ای از کشورهای فراخوانده‌شده به‌راستی جای تأسف است که با اهمیت‌ترین‌شان دعوت کشور استعمارساخته‌ی عراق است. سردمداران جمهوری اسلامی با دعوت کردن آن‌ها هشت سال جنگ را نادیده گرفتند. اکنون بین ما و آن‌ها آتش بس است، نه صلح. اسیران ما همچنان در موضع بدی به‌سرمی‌برند. همین دیروز بود که در یکی از روزنامه‌ها نوشته بود که آقای به نام ناصر امینی‌پور آزاد شده است و او با شخصت‌وسه اسیر دیگر در یکی از زندان‌های نزدیک مرز عراق و اردن بوده است، پای او را در اثر عدم رسیدگی قطع کرده بودند و چه بلاهایی که سرش آورده بودند. از این گونه آدم‌ها، که شمارشان بر ایرانیان روشن نیست، هنوز در آنجا هستند. فرض بگیرید که ایران پانصد عراقی را آزاد کرد، که بسیار هم کار خوبی کرد، من اگر قدرت می‌داشتم، بی‌درنگ همه‌ی اسیران را پس از جنگ آزاد می‌کردم؛ اما، در برابر، عراقی‌ها دو اسیر را آزاد کرده‌اند که یکی از آن‌ها این گفته‌ها را داشته. از این گذشته، در قطعنامه‌ی ۵۹۸ سخن از شناسایی تجاوزگر و غرامت پیش‌آمده بود و چندی بعد پرز د کورئیار، دبیرکل سازمان ملل متحد، عراق را تجاوزگر شناخت، سردار سازندگی خودش می‌گفت که هزارمیلیارد دلار خسارت بر ما وارد شده و سرانجام گزارش سازمان ملل متحد گویا هزار را صدوهمیلیارد دلار تأیید کرد؛ اما

از باز پس گرفتن همه‌ی این‌ها هیچ سخنی نیست. در مصاحبه‌ی وزیر خارجه‌ی آن دولت روشن شد که، چه در گذشته و چه اکنون، گفتگوهای پنهانی با آن‌ها دارند؛ ولی هیچ سخنی در زمینه‌ی غرامت ایران در میان نبوده است؛ و اکنون بسیار جای شگفتی است که خود آن صدام حسین دژخو را فراخوانند به عنوان رهبر یک کشور اسلامی به ایران بیاید. اکنون دستیارش، طاها یاسین رمضان، و وزیر خارجه‌اش، محمد سعید الصحاف، در ایران هستند. اگر به‌درستی بخواهید داوری کنید، اینان جنایتکاران جنگی بودند که باید به یک دادگاه بین‌المللی تحویل داده می‌شدند و کیفر می‌دیدند؛ یا دولت استعمارساخته‌ی امارات متحده‌ی عربی، که می‌دانید از کنار هم قرار دادن شیخ‌نشین‌ها و، به قول خودشان، امارات سببعه‌ی متصل‌الحه، انگلیس‌ها این را به وجود آوردند و در اینکه سه جزیره‌ی تنب بزرگ و تنب کوچک و ابوموسی به ایران تعلق داشته است هیچ شکی نبود، جز اینکه مدتی امپریالیسم انگلستان این‌ها را اشغال کرده بود و، یک روز پیش از به وجود آمدن کشور ساختگی امارات متحده‌ی عربی، نیروی دریایی ایران این جزیره‌ها را از اشغال خارج کرد و آزاد کرد. آن وقت این یک مشیت دست‌نشانده سخن از این بزنند که این جزیره‌ها ایرانی نیست و آن اتحادیه‌ی عرب هم از آن پشتیبانی بکند و بی‌شک بسیاری از کسانی که ضدایرانی هستند از این داعیه‌ها پشتیبانی خواهند کرد. فراخواندن چنین کشور ساختگی به عنوان یک کشور اسلامی چه جایی دارد؟ آن‌ها هم بی‌اعتنایی کنند و آن شیخ نادانشان، معاون وزیر خارجه‌اش، را بفرستد! یا دولت عربستان سعودی. هنوز گوش مردم شنوای این سخن است که حتی امام خمینی گفت، اگر قرار باشد که با صدام صلح کنیم، با فهد و حجاز صلح نخواهد شد؛ آن کشتار حاجیان فراموش نشده و دشمنی آن‌ها با ایران به عنوان کانون اصلی تشیع در جهان فراموش نشده. پس چگونه است که این‌ها امروز گرامی داشته می‌شوند و به نشستی فراخوانده می‌شوند و این چنین به آن‌ها احترام گذارده می‌شود؟

گزارشگر: خوب، شنوندگان ارجمند، شنیدید دیدگاه آقای داریوش فروهر در ایران را. ایشان در ایران و در تهران زندگی می‌کنند و رهبری حزب ملت ایران را به عهده دارند. آقای فروهر، اگر شما و گروه شما بخواهید اعتراض کنید به این کنفرانس در تهران، آیا اجازه داده می‌شود؟

داریوش فروهر: به هیچ وجه؛ به ما که هیچ، به دانشجویان نیز، که یکی دو بار در روز بیست‌ونهم مهر و سیزده آبان اجازه دادند که گردهمایی داشته باشند، برای شانزده آذر، که روز دانشجویست، اجازه ندادند که گردهمایی داشته باشند، در نتیجه، به چند گل‌گذاری در مزار آن شهیدان آن روز تاریخی اکتفا شد. وقتی به آن‌ها اجازه ندهند، چگونه ممکن است به حزب ملت ایران یا هر سازمان دگراندیش دیگری فرصت اعتراض بدهند. به همین دلیل است که ما اعتراض را از طریق اعلامیه یا از طریق گفت‌و شنود انجام می‌دهیم.

گزارشگر: سپاس‌گزارم از شما.

داریوش فروهر: من هم سپاس‌گزارم.

گزارشگر: شنوندگان ارجمند، در شب‌های آینده هم، اگر اتفاقی در کنفرانس بیفتد که منافع ایران را نادیده بگیرند و زیر پا بگذارند، باز هم با آقای فروهر گفتگو خواهیم کرد.